

Оссолінські колекції.

CD – диск виконано в рамках угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.

Zespół (fond) 4.

Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

1636. Giżycki Ksawery hr., Panowanie Stanisława Augusta (poł. XIX w.).

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська бібліотека
АН УРСР
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ
БаВ. 1636

Duplicate

ad h. 1057

1849.

№ 1636

V. B. 4

²²
L. -
R-Spittal. K. K. 394/30
Zs. 3. -

N° 1636

Dopetnienie
do Dziejów Polskich już cenzurowanych.
zawiera
Panowanie Stanisława Augusta

z księzarni Kapelana Tatkonickiego.

Z księgozbioru
Stanisława Spittala
Dział, _____ No, _____

zgodzić chcieli potrzebne nowości ze staroswieckim oby-
czajem, wstawsza w zewnętrzny kształcie rządu i wojska.
Władali drugim stronnictwem starszym w liczbę zwolenników,
ale silniejszym duchem i światłem, strażta Czartoryscy, pi-
cinną, po Siemawskich niezmiernie wzbogaceni, równie
krośliwi o dobro kraju, lecz działający z tym przekonaniem,
że ustawy restarżate nie zgadzają się z potrzebami współczes-
mi, i że przeistoczenie aby było skutecznym być musi zupełnym.
To stronnictwo xmiarżato do uczynienia Tronu dziedzicznym,
a zastawiając ten xamiar godłem narodowości, xalecato króla
rodaka; w tem xas^{drugim} ~~z~~ ^{względnie} zgadzato się, z xyczeniem
dwora Petersburskiego i Berlińskiego.

Rok 1764.

Posród takiego usposobienia umysłów do przyjęcia od-
mian, bez żadney woxakże jednoci w xdaniu na xtem
te xasadzić się maja, ani porozumienia się, w xyczeniu
co do osoby króla której je xbliżyć potrafi, xwótał Prymas
Władysław Lubieński Sejm Koronacyjny na dzień 7°
Maja 1764. r. a oddział wojska rosyjskiego posunął się,
z namowy jak sądxono Czartoryskich, ku Warszawie,
w celu popierania wyboru króla rodaka. Stanęto na
wojem pod bronia, wzięta z arwenatu na rozkaz
Helmana Branickiego stronnictwo Republikańskie.
Marxatek przeszedł Sejmowy Adam Małachowski wobra,
miał się xagać posiedzenie pod porokiem że wiodzi w
zbie wojskowych obcych, i oddałit się, unosząc z sobą
łaskę, mokronoski poset Bielski xaniwst leż do
Aktu grodu Warszawskiego manifest przeciw dalszym
obradom pod wptywem sily xbroyney.

Był więc Sejm ten xerwany w formie praw dotąd oby-
wiązujących; alisi stronnictwo Czartoryskich uznato
Sejm ten za trwający; xagać go Kopsowski Starosta Si-
radzki, a obwołany był Marxatkiem x. Adam Czart-
toryski Generał ziem Podolskich, ^{pod jego łaską} xzawiązano Konfe-
deracyę, dla xapewnienia dalszych obrad.

Na upotrzebkowaniu w ten sposób posiedzeniu, sta-
ną wyrok pozbawiający godności Branickiego i
Radziwiłła, a wyznaczony Regimentarzem x. August
Czartoryski odebrał poleceniu seigania ich xwolem.
mików. Ujechali więc oba z kraju, xaczem Sejm

<u>Hiszpania</u>	<u>Kanceler</u> <u>W. Koronny</u>	Bielak	Myrowicz geograf
Karol III	Andrzej	Mawiszew	minasowicz
Karol IV	Kamyski	Haumann	poeta
<u>Portugalia</u>	Andrzej	Madaliński	dybiniński
Józef I	Michajłow	Thopex	historyk
Piotr III	ski	Myszkowski	Kajetan Skrz.
<u>Czeczpospolita</u>	Antoni	Lewicki	turki dziejopis
<u>Hollenderska</u>	Okecki	Krojniński	naruszewicz
Stawhwer	Jacek	Sierakowski	dziejopis i poeta
Wilhelm V.	Matasewski	Kajaczek	Franciszek Bis.
<u>Lotaryngia</u>	Antoniewicz	Józef	war. poeta i
Nawistaw	Sutkowski	Wielhorski	prozaista
Leszczyński	<u>Kanceler</u>	Smarszewicz	Albertrand
z byłym królem	<u>W. Lilewscy</u>	Mokronow	dziejopis i
polskiego	Michał	ski	badacz histor.
+ 1764.	Stie	Krosiński	Archeolog.
<u>Kuslandya</u>	Orłowski	Jan Herr	Pocobud
Ernest Jan	Michał Stie	ryk Dąbrow	Astronom
Biron	Sapieha	ski	Piramowicz
Piotr Biron	Joachim	ski	mówca i ese.
	Chreptowicz		tyk
	<u>Podkanceler</u>		Paprocki
	<u>Koronny</u>		historyk
	Michał		Hube Szyk
	Wodnicki		Ladowski na.
	Andrzej		turalista
	Michajłow		Fluk
	ski		naturalista
	Jan Borch		Osinski Szyk
	Jacek Ma.		Kaborowski
	Tachowski		matematyk
	Maciej		Waga dziejopis
	Garmysz		Adrowski praw.
	Hugo Kut.		nik i historyk
	Talaj		Wincenty Skrz.
	<u>Podkanceler</u>		turki prawnik
	<u>Lilewscy</u>		i historyk
	Antoni		Antoni Trębicki
	Przedziński		prawnik
	Joachim		Franciszek i Ja.
	Chreptowicz		cek jezierscy
	Kazimierz		pis. polsk.
	Praker		makulski pis. pol.
			Medrecki prawn.
			i pis. polsk.

uwolniony od ściągania się stronictw doszedł spokojnie
wiele przytyczanych postanowieniami odmian, tak przez
ściśnienie władzy helmanów i podskarbiek, jako też przez
tę ważną uchwałę, że przedmioty dotyczące finansów i
wymiaru sprawiedliwości, skoro większością głosów
przyjęte zostaną, mocy obowiązującej tracić nie będą przez
zerwanie seymu. Umnięto nawet jeśli nie prawem wyraźnym,
to porozumieniem się, wzajemnym i uczynkiem zgubne
liberum veto, smutną przyczynę ^{nowej} wielu klęsk krajowych.
Zakończył się seym związaniem Konfederacji pod łaską
obecnego monarcha w celu zapobieżenia przerywaniu
obrad na Sejmie Elekcyjnym.

Sejm ten drugi z kolei rozpoczął się dnia 27. Sierpnia
1764. Nieznalazł na nim silnego poparcia Elektor
Saski nalecony do Tronu ze strony Francji, wstarczył
się śmierć jego niespodziana dalsze przerwała zabiegi;
innego zaś kandydata obcego nie było; razem więc obwo-
tany został królem dnia 7. Września, wspierany wstawie-
niem się Rosji i Prus Stanisław August Pomiatowski
Stolnik W. X. Litewskiego, z bliską spokrewnionym z
Czartoryskiem. — Dnia 15. Września naprzysiągł on
podane mu pacta conventa, a dnia 25. Listopada
koronował się w Warszawie, z odłączeniem od da-
wnego zwyczajów, który miejsce potem w Krakowie prze-
znał.

Nastąpił w sejmie Koronacyjnym w dniu 3. Grudnia,
a na tym rozwinęto dalek stronictwo Czartoryskich
rozporządzone pomysłnie dzieło poprawy rządu, tak dalece
iż mniemai można było, że sięsta się, w zgodzie i
pokoju reforma rokująca Polskę przysłać pomysłną.
Na tem sejmie oddał król pieczęć Koronną Andrzejowi
Kamoy skiemu, mężowi znanemu z wielkiej zdolności
i z cnot obywatelskich.

Rok 1765.

Stanisław August dopełniając zawarły z narodem
umowy, utworzył w Warszawie szkołę rycerską,
która stała się, pod dozorem X. Adama Czartoryskiego
wzorowym zakładem naukowym i kolebką wielu
wojskowych później krajowi dobrze zastawionych.
Przywrócił do czynności zamkniętą od dawna mennicę,

Podskarbie
wie w Koron
ni.

Teodor
Wessel
Adam strze
Poninski
Roch
Krupawski

Podskarbie
w. Lilewscy

Josef hr.
Fleming
Michał
Brosławski
Stanisław
Strze
Poniatowski
Ludwik
Tyszkiewicz
Michał
Ogiński

Marszałko
wie Na
dworze
Koronni.

Jerzy Mni
szek
Franciszek
Wielopolski
Franciszek
Przewalski
Wazimir
Dacryniski
Stanisław
Bielinski

Marszałko
wie Sadwo
ni Lilewscy

Josef Strze
Sangurski
Władysław
Gurawski
Michał
Mniszech
Ignacy
Polocki

Strze Adam Czar,
torystki mowca
polit. poeta.
Trembecki, poeta.
Kablowski, poeta, aut.
dramat.
Smuglewicz, malare
Nagurczewski, poeta
Kniazmin, poeta
Josef Kryma,
nowski poeta.
Chreptowicz,
mowca polit.
Strze August Szt,
kowski mowca
polit.
Jomdzit, botanik
i naturalista
Jan Śniadecki
Astronom
Andrzej Śniadecki
Chemik
Bohusz, prozanta
badacz histor. i ar,
cheolog.
Tadeusz Morsho
Dyplomatyk.
Pawłowski mowca
polit.
Piuski iński
mowca polit.
Ignacy Polocki
Malysta i prawnik
Hugo Pottalay,
Malysta, praw,
nik, pis. polit.
Dziejopis.
Jan Polocki
badacz histor.
Stanisław Ma
Tachowski
mowca polit.
marszał, seym
exle'olekniegr.
Jan Tuszczyński
pis. polit. sekretan
seymu 4° letnie
go.

a razem monetę krajową, do stopy 66 złotych i grzywny
czystego srebra, co postużyło do wyprowadzenia z obiegu
falterowych i podtych pieniędzy które na panowaniu
obu Augustów kraj obsypany był naprzód rešawoży
później z Prus. Katorży Ludwisarnią, gdzie odlewano
driata wyborne, które przyoznaczyły się, do postawienia
Artylleryi polskiej na równi z najlepszymi w Europie.
Obmyślając nagrodę dla zastugi, ustanowił król order
S. Stanisława, z razu poważany, później upośledzony
w znaczeniu przez zbyt chojne onego rozdawanie.
Warszawa rozprzeszczemiac się, zaczęła w rozległe przed-
mieścia, na których okazywały się gmachy. Ouczyły
się też z leżargu nauki, a tym dostarozaty pracow-
ników nieposledniej zdolności, zgronadzenia z. Jezuickim
i Pijarów. Wracali też do kraju naczelniczy stron-
nictwa przeciwnego królowi, co wróżyć się zdawato
usmierzenie niechęci, i pomyslnie dokonanie zmiany
w sprawach narodowych. Takie były pierwiastki
panowania Stanisława Augusta.

Uściu reforma w ustawach dążąca do przywrócenia
porządku nie była do smaku przyjacielom dawnego
nieładu, i drażniła w wielu ludzi staroswieckiego
wychowania, mylne wyobrażenia o szlacheckiej wol-
ności. Uchwalone na dwu seymach ostatnich ustawy
fiskalne i polityczne porożtane były przez nich za ucioż-
liwość, z innej strony partia Republikańska upa-
trywata w królu narzędzie powolne wpływu obcego;
a upór Senatorów duchownych przeciw przypuszczoniu
rożnowierców (dissidentes de religione) do godności i urzę-
dów p. czego dopominaty się rady akatolickie i jażryt
umysły. Wynikły z tad krwawe rządy na Ukrainie
w których wielu katolików i Unitów padło ofiarą roz-
bukanego pospolstwa.

Staty więc pokątnie zarzewia pożaru, który miał
niebawem ochtonać kraj zaledwo uspokojony.

Rok 1766.

Przy takich sywiotach kawichrzem rozpoczął się dnia
6. Października 1766 seym zwyczajny; pierwsze jego
narady odbyły się nad wszelkie spodziewanie spokojnie
i w duchu szelnej o dobro kraju troskliwość i sta-
7.

Stanisław
Tollan
Michał
Gietgud.

Helmani
polni
Koronni.

Wacław
Arzewski
Sawery
Branicki
Seweryn
Arzewski

Helmani
polni

Lilewscy
Alexander
Alex. Sapieha

Josef
Sosnowski

Ludwik
Tyszkiewicz

Szymon
Tropakowski

Josef
Kabietho

Podskarbie
wie nadwor
ni Koronni

Proch
Tropowski

Tomasz
Ofrowski

Teofil
Zatuski

Podskarbiowie
nadworni

Lilewscy

Antoni
Tyxenhaus

Antoni
Dziukowski

~~Jan Ludwikowski~~
~~pis. polsk. skroz~~
~~tom 1. 1. 1. 1. 1.~~
~~Colmago~~

Wybiński, Stalysła
mowca polsk. i
geograf.

Stanisław Staszic
Stalysła, geolog

Karpiński, poeta
Dmochowski, stu.
max gmiady

Krajewski, hist. w.
Jakubowski, latki p.

Tadeusz Malewicz
mowca polsk. poeta

Tadeusz Mosłowski

Tadeusz Cracki
prawnik, Sta
lysta pis. polsk.
i badacz. hist. w.

Julian Niem
cewicz, mowca
pol. Dziejopis,
poeta.

Morawicz, mowca
karnodzieja,
poeta.

wzorowa, roztropnością; albowiem rozwijano daley zasady
rozporządzenia reformy i już było blizkim zmieszenie ustawionego
Veto, gdy dotychczas się, po temu przeszkody, i za-
chowana dotąd jedność w zdaniu między sejmującymi,
zerwana i zmieszana zamienita się, w spór namiędny. Wła-
ściwie wynikało, że veto do dawniejszej mocy przywrócone, i
zbawienne ustawy ostatnich Sejmów uchylone lub znaczenie
przeistoczone zostały. Sprawę dysydentów, nagrodzono tem-
czasowo kontrybucją dwuznaczną, ścierniącą, i rozsz-
kającą, zarazem ich swobody, a tym samym nieogodną,
i do pobudzenia niechęci dążącą.

Rok 1767.

W tej tej kontrybucji znalazła się, niebawem pozorna
przychyna do zawiazania po Ziemiach Konfederacyj na
sprawę, roznowierców, lub też w obronie praw dawnych.
Namnozilo się, ich w Litwie aż 24. a w Koronie znacz-
niejsze zawiazaly się, w Toruniu w Krakowie i w Leżycy.
Usilne staranie niektórych obywateli wyjednaly potę-
czenie tych pojedynczych Konfederacyj w jedną, ogólną,
w Radomiu, po której spodziewano się, że przytłumi nie-
snaski, albowiem stoziony został Sejm Konfederacki nad-
zwyczajny, w którym godzily się, sprzeczne życzenia
dwóch przeciwnych sobie stronniczo pod laską obu ich
naczelników, obranych marszałkami Konfederacyi Ra-
domskiej, Karola Radziwiłła i Stanisława Przostowskiego.
Wszystko Sejm ten co miał się, nadzieję przywrócenia w-
szystemu do jedności, a tem samym zgodę i spokojność
w kraju taką, wyjawil razięłości swawolacza w Senacie, iż
za wdaniem się, sily zbrojnej obcej, Józef Biskup Kra-
kowski, Łatuski Biskup Kijowski, i Przewuski Wojewoda
Krakowski z miejsca obrad wywiezieni zostali.

Czyn ten gwałtowny naruszający główną zasadę nie-
podległości Sejmowej, spowodował Andrzeja Kamoystkie-
go do stozienia pieczęci Koronnej, i zblizyl nastę-
pnie dnia 18. Października, zwołowanie Sejmu,
w miejscu którego ustanowiona Delegacya pod prze-
wodnictwem Prymarsa Podolskiego umowila z Postem
rosyjskim dogodne dla dysydentów warunki. Sejm po-
nowiwszy swe obrady w dniu 1. Lutego i potwierdziwszy
układy, zakończony został dnia 5. Maja 1768. Wojna

11,
po sobie w ujęciu miał, że pomylit protorona, w nim
nadzieję, iż uciszy stronictwa i przystąpi mianemki.

Rok 1768.

Pomiędzy opponentami klóry działania swieżo odbyłego
Sejmu Samowali, odznaczat się, nieugiętością, Krasinski
Biskup Kamieniecki. Uszedłszy pospiesznym wyjazdem
z Warszawy, losu klóry spotkał Soltka i Katuskiego, szu,
kat schronienia, za granicą, a w urzędzeniu ^{zbrojnego} ~~...~~
porupienia między szlachtą).
Srodkow do odzyskania ściernionych jego swo,
bód. On więc przytożył się, silnie do podniecienia xawia,
xaney w Barze Konfederacyi, za sprawą, Putawskiego
Starosty Wareckiego i Polockiego Wojewody Kijowskiego. Do
tey przyta, ożyły się, niebawem pojedyncze xwiązki, ziem
nieklórych, na Pokuciu, na Podlasiu, w Litwie a nawet
w Czersku i w Zakroczymiu niemal u bram stolicy kraju.
Hustem tego porupienia ogarniającego w rozgatem, ziemi,
swoim Dalekie Kraju okolice, byto uchylene gwarancyi
danej przez dwór Rosyjski ustawom uchwalonym
na Sejmie roku 1766 r.

Alisci srodkiem po temu być tylko mogła wojna domowa,
albo raczej walka z zastępnami obcem na własnej ziemi,
a ta była trudna do prowadzenia w kraju obszernym
równym i bezbrojnym, a leim samem rokowata raczej
kleski, niżeli wzbudzać miała otuchę, o pomysłnym iey
wypadku.

Jakoż niezdolali utrzymać się, Konfederaci w nierównych
zapasach z wycwiczonym wojskiem pod Podhajcami i
Berdyczowem; poddać się, musiat Kraków i ubiezony
był Niczisz; na Ukrainie zaś ponowili roz między
szlachty, Kozak Gonta i następcą iego Tymienko. Ta,
kich doznawszy klesk naraz na wstępnie do rozporze,
tego porywco boju, Konfederaci Barscy przemieśli się,
do Mulsan, szukając bezpieczeństwa w Turcyi, gdzie
spodobiono się, do wojny z Rosyją.

Rok 1769.

Wojna ta rozporzeta się, niezawisnie w listopadzie roku
1768, i nie mato postużyta do podniecienia w konfедера,
tach nadziei, a z nią, razem xarewion pożaru który
miał wyniszczyć kraj z xarobów i z ludnością. - jakoż
utalwita xrazu konfederatom Barskim działanie
w tyle wyjska Rosyjskiego, w porozumieniu z konfe,
deratami Litewskiem, klórym przywodzili S. Karol

Pradziwiti i Pac Starosta Kiotowski Dywersyja taka w miejscu odległym od linii bojowej, z której Turcy niebawem ustąpiłi po doznanych kłękach okazała się, wszakże nieskuteczna, i skłoniła konfederatów do szukania lepszego stanowiska w Frakowski, gdzie osadzili Czestochową, Tyniec, Lanckoronią i inne wzgórzyste położenia, spodziewali się, prowadzić wojnę partyzancką, po której rokowali sobie tę korzyść, iż przy długiej trwałości oporu wojna po całym rozszerzy się kraju. Generalność konfederacji przebywająca na pograniczu, spisywała korespondencje do detronizacji albo raczej nieuznania Stanisława Augusta, i wysłała Wielhorskiego do Paryża w znaczeniu posła, i w celu szukania pomocy u Francji.

Nieuznane przez dwór Wersalski poselstwo Wielhorskiego, znalazło potajemne wsparcie u ministra Choiseul, i więzi u dworzan. Następnie wyprawiono do Polski Generatów Dumouriez, Viomenil i Kellermann w celu dowodzenia konfederatami, a stawny Jan Jakób Rousseau wspierał ich sprawę w duchu moralnym marzeniami filozoficznymi o nadanie się mającej Polsce Konstytucji. Lecz nie takich to posłków potrzebowali konfederacji którzy byliby na środkach materialnych do prowadzenia wojny. Lecz nie byli stabiłi ich wzywaniem, zutwarzałi go Putawski Starosta Warecki, najbliższe związkowych ramie, zginął w polce pod Łomżami.

Rok 1790.

Rok ten przeszedł na mało znaczących utarczkach między konfederatami a wojskiem rosyjskim, i oddziałem wojska koronnego którym dowodził Dawydy Branicki. Były to harce bez skutku stanowczego, wycieczające kroje z środków obrony w pilniejszym razie, i przyczyniające się do utrzymania nieporządku w tym wtarnie czasie, gdy spokojność była najpotrzebniejszą korzystali z takich wypadków ludzie bez zawodu, do gromadzenia się w kupie i brojne, popełniając łupieżce na wsiach i w domach obywatelskich, pod hasłem konfederacji, co nasługuje im przeciwnikom środki do podwarky, a tem samem umawano im się, moralną, ugruntowaną, na więzi w narodzie.

W roku tem pojawił się miaty, jak niekiedy twierdzą, pierwsze pomysły o rozbiore Polski, na zjeździe Króla Pruskiego z Cesarzem w Neustadt.

Przed ^{ta} nie jest udowodniona, lecz mniemanie to nabyło ^{niejako} sławy prawdopodobieństwa, że w krótko po tem zjeździe nastąpiło wcielenie ^{na powrót} do Węgier Starostwa Spińskiego, dawniejszych wieków Jagiellonów w zastaw danego. —

Poznawali się, data widoczniej interwencya Prus w sprawie konfederatów z dopomagania wojsku rosyjskiemu przy oblężeniu Łęszachowyc, a gdy w krótkie pole wniwsty do kraju, narazi, morowa, wracając, iace z Turcji oddziały rosyjskie, wyciągnięty został na ziemi polskiej kordon bezpieczeństwa, stajony z wojsk austrj. achiich i Pruskich; co było czynnością, zbawienną i potrzebną, ale narazem ubliżającą, territorialney zwierzchności Praco. spoitey w iey Kraju.

Takie wypadki nabawiły trwoga konfederatów poznali albowiem, jak też było w istocie, że niedotężne, ale ^{uporczywe} ~~złoty~~ (ich i mędrzące) pokoy usiłowania o porzycie się, niekórych dolegliwości, nay, cięższą krajowi sgotowały kłopotę. Przewiedziony do rozpaczy Kazimierz Putawski jeden z pomiędzy siedmiu tego imienia w związku pozostały, umyślił uprzedzić zamiarom, machem na osobę króla, domniemaną przyczynę ubliżających się wypadków. Z tego polecenia porwany został Stanisław August dnia 3. Listopada w ciemnej wieczór i na okopy warszawy był uprowadzony, lecz tu rozpięzdli się, na, pasłnicy, Kurma sam jeden przy królu pozostały, błągat przebaczenia, i ocalił życie monarchy. - Namach ten ile uknowany i słabo poparty, zakłócił niemiernie związekowi w opinij powsexectney; zwłazkowa że przy wyto czonym śledztwie Putawski nie udolat uniewinnić się, od podeyrzenia o króloboystwo. Utracił też w tym czasie związek powoznego zwolennika w osobie starego helmana Branickiego, który jeżeli nie wtarna, osoba, to wpływem i majątkiem sprawę konfederacyi wspierał. Od tej już stałabici, i w liorkbil mknąć zaczęta.

Rok 1772.

Kajęli jednakże konfederacyi Franków, gdzie przemagajac, sily sciemieni, cofnęli się, do zamku, a broniąc się tam uporczywie, narazili bez celu i potrzeby ten pomnik ^{upokorzenie} ~~upokorzenie~~. Bronili polegi narodowej na znaczne ~~upokorzenie~~. Bronili też też bezskutecznie Tyńc i Lanckorońa. Odalnie ich stanowisko odporne, stwierdza na Jarney górze w której zamknął się, był Putawski, dostata się w moć wojska rosyjskiego dnia 15. Sierpnia, a z iey upadkiem rozwięz, zata się konfederacya.

Ten czasem wojsko austrjackie postępnijac w głąb Polski zajęto kraj cały od granicy śląskiej po rzekę Bzuz ku Notyniowi; jednoczesnie osadzono wojsko pruskie

województwa Pomorskie i Chełmińskie, Warmia i niektóre okolice Wielkopolski; nad notecią przy powszechnym odgłosie to poruczenie wojsk ma w celu odzyskanie prowincywnych klóre miegdys do Monarchyów Austryackiej i Pruskiej należały.

Rok 1773.

Wyjasnit je manifest trzech Dworów Polszcze sąsiednich, dnia 13. Sierpnia 1773. wydany, a napowiadający że rozmaite Województwa i Ziemie Wielkiej i małej Polski i Litwy wrocić mają pod panowanie dawnych ich władców. Protestował przeciw temu Sł. miśten August, protestowała generalność Konfederacji Barskiej w Braunau w Bawaryi chroniąca się, a zgromadzony Senat do naradkama się nad oświadczeniem Dworów, uważał się nieupoważnionim do tego. Kwotany więc był Sejm nadzwyczajny, lecz z trudnością i nie w zupełnej liczbie posłów zebrał się dopiero 19. Kwietnia, albowiem wiele sejmików nie doszło, z przyczyną że zamiar wystania reprezentantów Województwa protestowały przeciw celowi Sejmowi kamierzonemu.

Jakoż przedmiotem czynności jego być miało wyznaczenie Delegacji pełnomocnej do uktadania z dworami i do nadania ustawy konstytucyjnej porządkiem przy Przejrzystości Krajowi. Gdy zaś nieprzychodźto do wyboru osoby klóra by Sejm ten zagaił, Adam Poniński Poseł Litwski chwycił, że będzie jego Marszałkiem; po długich sporach wyznaczona też została Delegacja. —

Ta składała się z całego Senatu i kilkudziesięciu Posłów ziemskich, pod prezydencją Ostrowskiego Biskupa Kujawskiego. Przyjęta ona dnia 13^{go} Września ~~odroczenie~~ oświadczenie króju najętego przez obce wojska, i przyjęta ustawa konstytucyjna klórej głównemi warunkami były utrzymanie liberum veto, wyłączenie cudzoziemców od Tronu, i przydanie Królowi rady mierzającej. — Dzielto to miał potwierdzić Sejm do czasu kalimilowany.

Rok 1774.

rozpoczęte na nowe obrady

Ten wszakże odbywał się nader powoli, z własną się opóźnieniem sankcyi czynnościom Delegacji nadai

się mającej, z która, ile ściągano, wmierione na nim
 zostały niektóre prawa administracyjne i skarbowe
 Stwissey narady wymagające. Były to ~~kwarty~~^{uchwały} scie,
 smiające przywileje dysydentów, naprowadzające papier
 szepłowy, podnoszące opłaty, Kwarty ze Maroku, odcy,
 mniające królowi rozdawnictwo ich na przyrządzie, i
 przeznaczające aby klóre kawalerya utworzone były
 w dzierżawę na korzyść skarbu. Kniemiomy też
 rozstał rozkład podalku podymnego i pogłównego.
 majątek xmierionego xgromadzenia Jezuiców prze-
 xnaczone na utrzymanie szkół i podzwignienie
 publicznego wychowania, pod dozorem Komisyy
 Edukacyiney. Rok 1775.

Sejm zakonczył się w Marcu 1775. Utrzymanie
 uchwalonych przez siebie usław naręczył dwóm Rosyjski,
 a catośi Kraju przy Rzeczpospolitey pozostałego
 gwarantowały by mocarstwa sąsiednie. Naznaczono
 ten Sejm delegacyjnym; czynne w nim Działanie Po-
 mińskiego przednio mu byłut Działający. - Ota, czono
 od Polski w skutek sankcyonowanego podziatu Pro-
 wincye xajmowaty mił kwadrantowych 3905, z któ-
 rych przypadło do Prus mił 650. z Wojewodztwami
 Pomorskim Chetmińskim malborskim, Warmia, i częścią
 Poznańskiego z Lubeką, Gdanisk i Torun utrzy-
 mane były przy dawnych przywilejach. Austrii przy-
 padło mił kwadr. 1280. z Wojewodztwami Ruskim i
 Belskim, częścią Trakowskiego, Sandomirskiego i
 Podolskiego. Rosyji mił kwadr. 1975. z wojewodztwa-
 mi Witepskim Potockim, Mściawskim, Jastlanskim,
 i częścią mińskiego z Dnieprzem.

Rok 1776 i 1777.

Cieżyka to była dla Polski kleska, albowiem tracita
 przez nią prowincye najzamożniejsze zwinętek
 z morzem wptyw w Gdanisk, wolna, i ptawności
 na Wiśle, i innych solne, i części xnamna ludności.
 to jest główne środki dobrego bytu; porosławato
 iey jednak w Kraju jęskore bardzo rozległym i przy

klóre były wróżba przywrócenia słybu skalanego szkolna, łacina, do czystości dawniejszey. Pierwsze te usiłowania odradzają się z szuki krasnomowskiej i wierszokopnickiej, były wyprawdnie słabe, gdyż ograniczały się po większey części na przekładach z języków obcych, ale ulórowaty koley, na klóre, niebawem stanęły i daleko wykrztałcił się język polski. Kosztem i staraniem króla stanęły w Warszawie rozległe koszary dla wojska, i upiśknione były nieklóre okolice miasta pobliskie; a pod jego opieką, wzniósł się kościół Ewangelicki, powiększony został potać dziś rządowym zwany, i zbudowanych było domów kilkaset po przedmieściach klóre na cetera, mile w okoto miasta rozszerzyły się.

Odmiiany te kwiaślowat rok 1776. a widział rozwijające się, i nabywające wziętości w narodzie rok 1777. - Sejm zwyczajny w dniu 23. Sierpnia 1766 r. z umyśtu pod łaska, monarchońskiego mającego wielką powagę w kraju stworzony, starał się zaradzić nieklórym wadom konstytucji świeżo przyjęłej, mianowicie co do wyparwienia praw wątpliwych, po czemu radę niewstająca przy boku królewskim upoważniono; z powołaniem zaś kadowniem powierzone było racemni Andrzejowi Kamoyńskiemu utozemnie nowej księgi praw cywilnych, i prosekowania sądowego. Miżakat wozakie narady tego Sejmu wyniesiony do godności hetmański szawery Borawicki, przez dążenie szkodliwe do przywrócenia Hetmanów ukróconey im władzy.

Rok 1778. - 1779.

Na sejmie zwyczajnym zebrałym roku 1778. w Grodnie, doznaty usiłowania prawodawców w dalszem posunięciu poprawy w ustawie rządowej krajności, z przyozynnie ustawa sta rozstawata pod gwarancją Dworu Petersburskiego, racemni żadne w niej odmiiany przedsiębrane być nie mogły bez uprzedniego znieśienia się z postem rosyjskim, co było powodem do zwłoki.

Rok 1780 - 1781.

Na sejmie zwyczajnym odbytym w Warszawie pod łaską antoniego Matachowskiego, przedstawił Kamoyński utozioną z polecenia Stanów Przechypospólney księgi praw. Widzicie się, w niej dawat ducha wyższy nad wyobrażenia klórym winny były istnienie dawniejsze konstytucyjne i Statuta, i wpływ moralności szelnej w przywróceniu włości.

nom
/

opisłej praw i sądów z klórey od trzech wieków byli
wyzuci. Stalo się wszakże iż takie odmiany w pra-
wodawstwie wtaśmnie niewygodny się okazały
wie postów ziemskich, tak dalece iż Sejm pośród
zakurzenia i okrzyków o radę, odrzucił piękne dzieło Ka-
mowskiego, w tem byłko chybiające celu iż wyprzedzono
uzasadnianie się w umysłach wyobrażeń edrocznych
klóre dopiero w perijodzie lat następnych rozkreślić
się miały. Lubomirski mazurek koronny odczuwał
się pierwszy przeciw kamowadzeim praw nowych,
a Kamiński poseł Włocławski, domagając się naukowo-
ści odrzucenia, próbował krążyć na lat wiele dobrodziej-
stwa kodexu, utalwiającę jego wymiar sprawiedliwości
i usuwającę wady przesłanego prawodawstwa.
Mniej uporu doznano rozwiniecie ustaw finan-
sowych, klórych skutkiem skarb pokrepiony wydatki
mógł wydać na przysposobienie woysku, nad
klórym namyślał się raczymano. Co zaś przede-
wszystkim dowodziło zmianę w duchu publicznym
i dążność do poprawy, była ta okoliczność, iż wśród
karliwych nieraz rozpraw i twardego scierania się
opinij nie znalart się naden, klóry by użył liberum
veto na zerwanie Sejmu.

Rok 1782-1783.

Stalo się wszakże iż na stolicy w roku 1782. Sejmie
pod laska Krasińskiego obowiązek koronnego odczuwał się
ten natóg klóry stawiającę interes osób pojedynich
wyżej nad sprawę powszechną, tylekroć zakurzył
narady narodowe. Dala do tego powód okoliczność iż
ostabiony na umyśle Soltyk Biskup Krakowski od
karsadu Dycezyi być miał usunięty, a wyniki te
z tej rozprawy namislne, zma, dity, iż miejscach
z należytą żilnością, sprówdzenia magistratur
miejscowych, s' odmówiono im zakwitowania.

Rok 1784-1785.

Te następne doznano na odbytych roku 1784 w Grodnie
w zgodzie i powarnej epokowości Sejmie pod
lasak Chomińskiego.

Rok 1786.

19

Jedyni mejskoy ~~Dagomir~~ do, iace do zwallemia przyjazm
w rodzinie Krolewskiej, daty powód do rozszerzenia po
kraju podwarowych wieści z wyzna Kaufama poturkonego
w kilku znakomitych osobach posiadających w Radzie
miejskaj, cy i w Magistraturach wyższych, a tem
sposobem sparalizowaty Dziatanie Seymu odbytego w
roku 1786 pod laską Gadomskiego.

Rok 1787.

W roku tym rzedkat Stanisław August do Kamowa
na Ukrainie, dla powisania Imperatorowej, krata
wymy 29^{ty} swiedrującej swierzo nabyte kraje nowej Rosji,
sji, gdzie też przybył Cesarz Józef 2^{ty} w waimicysem
celu; tu albowiem umówione było wydanie wojny
Turkom, do której Polska przyzniać się miała biernie
w cierpliwem ponoszeniu przechodu wojsk rosyjskich
przez województwa Braclawskie i Podolskie.

Rok 1788.

Wojna ta na pozór obojętna dla Polski, to w niej
niemiata czynnego udziału, stawa się przecie karę,
dem wypadków, które koniec i smierm jej politycznemu
potrzyty. - Gdy bowiem król Pruski Fryderyk Wilhelm 2^{ty}
w porozumieniu z Anglią i ze Szwecyą, postanowił
czuwać nad losem Turckiego państwa z dwóch stron
zagrożonego, i tym koncem liczne wojsko w Słasku
zgromadził, a Szwecya działając naczepnie korzystnie
dla Turków deweręją, pod mury Słobicy Rosji rok
szczęsata, ocuciły się w Polsce jakieś nadzieje, że do
zwolnienia gwarancji Dworu Petersburskiego, wy-
padki wojenne nasłrozi mogą, środki.

Blizata się wtamnie pora Seymu swyrozajnego;
znaczną liczbą osób celujących w narodzie światłem i
poważną prelanowita więc korzystai z rebrania się
prawodawców, aby smiatym jednakże rozważnym
zaprowadzeniem skutecznych urządzeń potro-
pić się do zdarzeń nasłrozi mogących.

Juzi popracarwa w wychowaniu publicznem, dopro-
wadzita byta do przekonania, że zdolnością, ^{jedynje} lytko-
stąpić mżina rzeczy powszechny i że talenta
prowadzić powinny do godności i urzędów; że wszelkie

w przystawie na panowania Augustów mniemanie, jako
Polska ostać się mogła pośród nieporządku, było dziełem
wyobrażeniem myślowym na niesformnych dyktandach
i na sejmikach królewskich i podwzrostu nieprzyja-
ciół kraju; że myślnie było zdanie iż nigdy nie imia-
łszy się tego całego kraju bo to potrzebna jest do utrzy-
mania równowagi w Europie, a na to miejsce prze-
łata się było w umyśle przekonanie że prawdy, że wla-
ściwie tylko siłami utrzymują się narody, i że
w tem tylko znajduje należy.

Bezpośrednim skutkiem takich wyobrażeń było prze-
cięcie potrzeby przywrócenia wojska, i uwolnienia się od
tych przeszkód w przeprowadzeniu lepszej administracji,
które wynikały z osnowy istniejącej konstytucji;
ładnie stażenie z ciętym narodem oderwanym od niego
klasy włościan; przywrócenie miastom wpływu do obrad
sejmowych; zrównanie Stanów w obliczu prawa; a
przedewszystkiem usunięcie królowej Elekcyi Królów,
i udzielenie chwalejszego się Tronu na zasadzie
dziedziczenia.

Dozwierzaty takie wyobrażenia do najdalejzych
okolic kraju mnogie przysła, między więcej łafne, niż
kiedy gruntownością, myśli i pięknem jej wystawie-
niem nalecające się. —

Przy takim urzeczywistnieniu moralnym zagajony został
roku 1788. dnia 6° Października Sejm najwyższy, który
nawiązał się na tychmiast w konfederacyę, pod hasłem
Stanisława Matuszowskiego i Kazimierza Sapiehy.
Sejm w dziejach Polski najdłuższy bo przeciwstawił się do lat
czterech, najliczniejszy bo podwójnym wyborem na-
siadali w nim reprezentanci kraju; pamiętny z roz-
winiętych talentów, z wzorowego porządku, i z gorliwo-
ścią o dobro powszechne.

Przygotowaniem do obrad było oświadczenie dobrej woli Dworu
Pruskiego, iż nie upatrzyło, po temu żadnej przeszkody, aby Sejm
stanowił cokolwiek zgodnym z pomysłnością, kraju był uznany
pomimo wiążącej gwarancji obcej; ofiarując oraz pomóc ku
utrzymaniu kapitału mających wpraw celowi takiemu odpowiadającemu.
Podobne oświadczenie przysłał dwór angielski. —

Aluści w dniu 5 listopada objawił nawzajem Porządek Pruski
że dwór jego poczyna na zerwanie traktatów wczelnie nar-
czenie konfliktacji w roku 1775. przyjętych.

Wyprawione więc były w dniu 9° grudnia poselstwa do
mocarstw Europejskich, w zamiarze ustatkowania układu

Senat	Pastwie Kiemscy.		
Senat	x Województwa	obrami roku 1788	obrami roku 1790.
<p>Biskupi Michał Arcepo. Mialowski Arcy. biskupa Gnieznie. ski Pymas. Turki Bys. Krakowski Bytinski Bis. kujaw. Kęcki Bis. poznan. Majski Bis. wicki Kopackowski Bis. jasl. Krocdjbor. Wil. Kembek Bis. Plocki Maraszewicz Bis. Luzki Gedrogi Bis. kumidki Karzewski Bis. Lubel. Cieszkowski Bis. kujaw. Krasinski Bis. Fra. -mienicki</p>	<p>marxathowie Sej. mowi Stanislaw Matachow. ski Referendarz w. kor. marszatek konfederacyi koron. nej. Jozimierz Arce Sapieha Gen. art. marszatek konfe. deracyi Lilewskiej Krakowskiego.</p>	<p>Michalowski Ozarowski Matachowski Romiszewski Walewski Wielgowski Jordau</p>	<p>Dembinski Rupocki Ostrowski Sallyk Purzel Glebcki Mieroszewski Linowski</p>
<p>Miszewicz Miszewicz mar. Wł. Ragnacy Polocki mar. w. Lit. Branicki Holman w. kor.</p>	<p>Poznaniskiego</p>	<p>Gorzanski Kakrzewski Bainiski Marszalecki Jan Polocki</p>	<p>Mielzynski Jokalnicki Baczynski Glieszowicki Bolesz</p>
<p>Hyacinth. Matow. Kowalski kander w. kor. Alexander. Arce Sa. niaka Kane. w. Lit. Hugu Kottolay Podkandery kor. Pachim Chreptowicz Podkand. Lit. Kofowski Podskarbi w. kor. Tyszkiewicz Podskarbi w. Lit. Rackynski mar. Nadwos. kor.</p>	<p>x ziemie Wschowskiej Województwa Wileńskiego</p>	<p>Lipski Dziatynski Romanowicz Czyz Kociett Kociett Kramieniński Narbutt Morykon Kociatkowski Mawrzecki mirski</p>	<p>Kwilecki Chtapowski Tyzenhaur Korsak Chrominski Czechowicz Narbutt Kramieniński Ponarnacki Kofakowski Miski Manuzzi</p>
<p>Podskarbi mar. Nadw. Lit. Kowalski Hel. pol. kor. Krowski Podskar. bi nad. kor. Dziakonowski Podskar. bi nad. Lit.</p>	<p>Sandomirskiego</p>	<p>Matachowski Mar Seynowy Matachowski Mraz Skorkowski Karski Mikutowski Kochanowski</p>	<p>Kanski miemienye Kietlinski Karwicki Miercinski Jazewski mizyjski</p>
<p>Województwo Arce Tablanowski Karski Matachowski Woj. Krak.</p>	<p>Kraleskiego</p>	<p>Mikorski Skorzewski Kablocki Suchorzewski</p>	<p>Wietozewski Gorzanski Troyanowski Biernacki</p>

dyplomacyjnemi, rzucając się trudności.

Te jednak wywarły taki wpływ na zdanie u Sejmicy, iż w zgodnym doleż zgromadzeniu, pojawiły się nieporozumienia i sprzeczki, a niebawem podzieliło się ono na stronnictwa.

Stabiem w duchu lewej partyzacji i krzykliwym, było stronnictwo Helmana Branickiego obsłujące przy utrzymaniu dawnego nieproszenia. Ogłotconem u rzadności i niecierpliwością w działaniu, było stronnictwo Szczerbego Polockiego, uchające się w rykoszetach nieprawych i niewyrażonych. Przez magajającym talentami i silną moralną, było stronnictwo pruskim ~~zwane~~ zwane bo opierało swe działanie na nadziejach przez postać pruskiego rzywionych, z tem stronnictwem potoczyło się też królewskie.

Rok 1789.

Zabiegi zwolenników Branickiego samowolny skulek obrad, i wyjednany, ograniczenie do 60 tysięcy sity ubroynoy, klóra, najwięcej do 100 tysięcy podniesiemy namyślano i w organizacji ich niedogodną, niestosowności piechoty do jazdy utrzymaty. Wyciszyły też wiele czasu słowo nad postępami Władzki Stuckiego poszlakowane o xburzenie ludu proste pod prozorem religii, i sprawa Adama Pominskiego, obwinionego o zdradę kraju odzna, czający się w toku tych spraw fantazyzmem patriotyzmem postowie Suchodolski i Sucharzewski, nierównie gorliwości o dobro powszechne w ważniejszych okolicznościach okazywali, i ubliżali nieraz prowadząc narad Sejmowych teatralnymi uwagami.

Prawa skarbowe doznały małego przeszkód, gdyż głosy powszechny stamtąd we względzie polepszenia wewnętrznych urzędzeń, okrzyki wicherzącej opozycji Branickiego Pawłowski więc kosztat dochód krajowy o 10. milionów złotych x podatków zwanego ofiarą, dziesiętłego grosza i w propozycji podwojonym podatkiem na duchowieństwo natorionym. Przedwzysztym zaś przytaczaniem do skarbu doświadczeń Biskupstwa Krakowskiego; podnieśieniem optaty ze Starostw, i wypurczaniem ich w dwojgłównie, co utorowaci miało koley do wyprzedania więkrzej ich liczby.

Amicjonalna też kosztata Rada nieustająca u boku królewskiego narzaczona była nakomiec dnia 7. Września 1789, deputacją do napisania konfyllucji, a poleceniem spiesznej jej wygłoszowania. Razem delegacya ta przedstawiła ichow...

Mielżyński woj. Pozn.
 Radziwiłł woj. Wil.
 Sotyk woj. Sandom.
 Radziwiłł karabela Wil.
 Nie Sulkowski woj. Kal.
 Radziwiłł woj. Trocki
 Walewski woj. Sierad.
 Plater karabela Trocki
 Gądomski woj. Łęczy.
 Gietgud karabela Łódzki
 Dąbski woj. Brzes. Kuj.
 Prot. Potocki woj. Kijow.
 Sumiński woj. Jąrow.
 Nie Sanguszkowski woj. Wł.
 Świeżkowski woj. Podol.
 Nie Sapieha woj. Smol.
 Hryniewiecki woj. Lubel.
 Niesiotowski woj. Nowogr.
 Xboiński woj. Płocki
 Matychowski woj. Mazow.
 Alexandrowicz woj. Podlan.
 Waliński woj. Pruski
 Zyberg woj. Brzes. Lit.
 Grocholski woj. Brzes.
 Chmara woj. Miński
 Wilga woj. Czerwiech.
 Radziwiłłowski woj.
 Gniexmieniński
 Karabela
 Gurowski karabela Pozn.
 Popiel " Sandomir.
 Kwiłcki " Kalski
 Miastkowski " Gniexm.
 Piernacki " Sieradzki
 Lipski " Łęczycki
 Tyxkiewicz " Kłodzki
 Mniowski " Brzes. Kuj.
 Lubomirski " Kijowski
 Dąbski " Jąrow.
 Młocki " Motyński
 Morski " Kamień.
 Potocki " Lubelski
 Jeleniński " Nowogr.
 Xboiński " Płocki
 Sobolewski " Czerski

Gniexmienińskiego.
Trockiego
Sieradzkiego.
z Ziemi Wieluńskiej
z Województwa
Łęczyckiego.
z Księstwa Kłodzkiego
z Województwa
Brzesko Kujawskiego.
Kijowskiego.
Jąrowieckiego.
z Ziemi Dobrzyńskiej.
z Województwa
Ruskiego, z Ziemi
Chełmskiej

Radoliński
 Sokolnicki
 Kielonacki
 Roznowski
 Krzyżanowski
 Madaliński
 Kaleski
 Przoskowski
 Wolner
 Cypymont
 Khabietto
 Wereszcyński
 Karp
 Lubieński
 Tymowski
 Walewski
 Cielecki
 Szembek
 Maczynski
 Jerzmanowski
 Maczynski
 Gajewski
 Nakwaski
 Khabietto
 Gietgud
 Gorski
 Tyxkiewicz
 Preciszewski
 Plater
 Dąbski
 Zakrzewski
 Bierzyński
 Kalnoski
 Powoza
 Trypolski
 Proskura
 Sokolowski
 Leszczynski
 Xboiński
 Matecz
 Fricki

Wilkowski
 Miaskowski
 Szoramiński
 Pruski
 Ponirski
 Krzycki
 Bronikowski
 Breza
 Siwicki
 Geysler
 Panurzyński
 Dziakonowski
 Kopakowski
 Syrci
 Minceyko
 Naszewski
 Kopsakowski
 Siemiątkowski
 Siemiński
 Jabłkowski
 Walewski
 Parski
 Fiedkowski
 Byczewski
 Pstociszewski
 Jamkowski
 Dupeyko
 Sylwestrowicz
 Karp
 Nagórski
 Oledziński
 Piłsudski
 Gliniński
 Dąbski
 Gliniński Jan
 Trypolski
 Chojcki
 Rybiński
 Wzawski
 Borowiecki
 Gliniński Józef
 Madaliński
 Trzebuckowski
 Osniatowski
 Dasiatyński
 Sztubowski
 Komorowski

Sejmowi już w mieście Grudniu, obejmująca, w osmiu
paragrafach organiczonych zasady konstytucyjnej pod
nazwą, ustawy rządowej.

Rok 1790.

Ustawa ta przyjęta, została nie bez trudności dnia 20.
marca 1790. z wyłączeniem wszelkie punktu dotyczącego
tego uchylenia elekcji królów i księstwa Tronu, Kłó-
tego rozwiązanie Sejm decyzji narodu na sejmikach
zostawit.

Chodziła się wszelkie chwila gdzie Sejm wyznaczony, co
tak dwa przypadkowej, miał dzień obradujący warte, pić.

Aby więc rozprężyć czynności jego niedoznany przerwy,
przedtem na potwierdzenie tego Sejmu do dnia 7go Lutego 1790.

Zebrane tymczasowo sejmiki poselskie, kalwiedzity czyn-
ności jego, i utrzymując Stanisława Augusta na Tronie

wyznaczony mu następcę z prawem księstwa w
osobie Fryderyka Augusta Elektora Saskiego wnuka

Króla Augusta 3go

Obrani na tych sejmikach postawie zjechali się
w grudniu 1790. a dnia 16. tegoż miesiąca jako czytany

się oba Sejmy w jeden, razem wyznano zarządzających
reprezentantów w liczbie podwojonej czego nie było

doląd przyszkadzano, a co wyprawiedliwici mogła obawa
aby nowo przybyli postawie, nie wyrzucili w wnie-

sionych prawach jako wey odmiany, z duchem ich
niegodney. — Rok 1791.

Te zaś na tym Sejmie upomniaty się, miasta o przy-
wróceniu im głosu w obradach narodowych i takow

dnia 18 Kwietnia otrzymaty, deputowani więc
miejscy już przygotowawczo obrani, kasiedli naly

miast miejsce na postawie ziemskich. —

Ustawa rządowa przez Delegacyją, w roku poprzed-
nim utworzona, lecz doląd nieogłoszona, a tym samym

jeszcze nie kamieniona w prawo, została uroczy-
ście ogłoszona, na Sejmie dnia 3. Maja 1791. i tamże

przez Króla zaprzysiężona, w dniu 5. Maja zaś
ad lustrum wzięta, kalwiedzona, była przez Sejm

po trykrobnem zaprzęciu Feb czytali te przyni-
W duchu i w wyrazach tej ustawy przedstawia-

się arystokratyczna Prekonceptybilna Polska w Al-
marchija, księstwa, konstytucyjna, albowiem ko-

rona przechodziła miała prawem spadku nawa-
na kobiety w domu Elektornym Saskim, a

Opolinski " Podlaski
 Mikowski " Kawski
 Szczyt " Poles Lit.
 Czelwerlyński " Brant.
 Chabietto " Miniski
 Czelwerlyński " Czerw.
 Brzostowski " Mazow.
 Ankuricz " Jandecki
 Krzyżanowski " Między
 Sotyk " Wislicki
 Malczewski " Rogoz.
 Suchodolski " Radom.
 Sotyk " Zawichost.
 Monczewski " Łęski
 Kowalski " Szremski
 Szydłowski " Larnow.
 Bystrzowski " Matag.
 Janicki " Wielinski
 Poleyto " Chetmski
 Podoski " Dobryński
 Ciecierzowski " Potan.
 Kwiślicki " Przemęski
 Sieroszewski " Kazyw.
 Dembowski " Czechow.
 Karkzewski " Nakielski
 Garczyński " Rozpiński
 Głowczyński " Póschow.
 Przytuński " Przekiński
 Bogalco " Kramiński
 Górczeński " Kramiński
 Męciński " Spicjanis.
 Kópkowski " Jmoutad.
 Besiekierski " Kowal.
 Łakrzewski " Jambolchi
 Łatocki " Sochnaczew.
 Sobolewski " Warszawski
 Łatocki " Goslyński
 Opacki " Wixki
 Mopowski " Raciarski
 Wliski " Sierpski
 Kielinski " Wyszogr.
 Kielinski " Dypirski
 Praxowski " Łakrocz.
 Olski " Cechanowski
 Cierkowski " Linski
 Hierakowski " Stoiński
 Obijewski " Sieradzki
 Karnkowski " Kujaw.

Wotyńskięgo.

Wie Casloryski
 Wie Jablonowski
 Swięlostawski
 Hulewicz
 Stragnowski
 Karwiczki

Hulewicz
 Zagorski
 Piminski
 Olizar
 Aksak
 Krucki.

Podolskiego.

Azewski
 Mierzejewski
 Polocki Star. Tium.
 Wilostawski

Orłowski
 Boreyko
 Kłobnicki
 Kłobocki
 Wilostawski
 Kojaczek
 Przerdzicki
 Grabiniński.

Janolin'skiego.

z Płn Starodubieckiego
 w Wilnie

Eydzialowicz

Przymna
 Wziłowiecki
 Jelski
 Lappa

Lubelskiego.

Chrapowicki
 Radziszewski

Duski
 Moski
 Kaleski
 Suffczyński
 Lemniński
 Stoiński

Wie Casloryski Adam
 Polocki Staniff. Kofka
 Duski
 Wybranowski
 Rosciszewski
 Wie Sangwizko, ^{Łuda}chy

nowogrodzkiego.

Bernowicz
 Wereszczaka
 Prietowski
 Grabowski
 Putharyn

Chreptowicz
 Reylan
 Lienkowicz
 Pustowski
 Grabowski
 Suchodolski

Ptockiego.

Mazowiecki
 Rosciszewski
 Bonkowski
 Kielinski

Krajewski
 Zielinski
 Wepel
 Jerzewski

z Alwa Mazowiec.
Kiego.

Proslowowski
 Szymanowski
 Byzowski
 Sobolewski
 Wilozewski
 Ledochowski
 Matowiecki
 Mokronoski
 Lempiński
 Kielinski
 Nosarzewski
 Motowicz
 Dremowski
 Wadatkowski
 Glinka
 Cholewski
 Oborski
 Kiciński, Pius
 Godlewski
 Kielinski

Puchata
 Jęziorski
 Rogowski
 Szamowski
 Gomułowski
 Rakowski
 Nowowiejski
 Szymanowski
 Fiński
 Madziński
 Nosarzewski
 Ostaszewski
 Preradowski
 Budziszewski
 Karcki
 Górski
 Gzybowski
 Cierkowski
 Lambrozcki
 Jablonowski

Stan szlachecki był przestawiał jedynym w kraju prawodawcą, a przychyny się miasta wolne kierowały także udział w reprezentacji narodowej, władza ustawodawcza mieściła się między dwoma izbami, rozstrzegających wniesione podania większością głosów; władzę wykonawczą sprawował król, a stanowiła ją ministerium zwane skarsa, które składało się z sześciu osób i podzielone na komisje Edukacji, policji, wojny, skarbu i spraw zagranicznych. Władzę sadowniczą sprawowały trybunały szlacheckie, miejskie, i wołoszańskie, w hierarchii trójstopniowej. Liberum veto i wszelkiego rodzaju konfederacje wniesione były. Poprawy i zmiany w konstytucji do 25. lat odwołane, w rzeczywistości projektowane były niemożliwe. Siędz Hugo Kołłątaj podkanclerzy koronny, i pisał Polacki marszałek nadworny, przyłożyli się, najczynniej do utworzenia tej ustawy.

Takie urządzenie się monarchii konstytucyjnej, w rzeczywistości klódo ^{miedawno co postąpiły we Francji do przeistoczenia króla} ^{(a było widocznie objawiający zasady klórych krzymano się w owym} Kraj, do umiarkowania dawnej teoryj porządku mieściło w sobie także, sprzeczność z prawidłami dotychczas uwarzonymi w większej liczbie państw Europejskich na nieporuszone i nieznalazło nawet u dworu Saskiego bezwarunkowego przyjęcia.

Przed innemi patrzal na nie niechętnie dwór Petersburski. Skończyła wojnę z Turcją postanowił rządzić się, sprawami Polski, a to na wyrazne żądanie stronniczo nowej konstytucji przeciwnego, klórego tłumaczami w Petersburgu byli helon Bramicki i Saxeński Polacki.

Rok 1792.

Jakoż wysłał w dniu 18. Maja 1792. deklaracja Imperatorowej oświadczająca, że nowej ustawy rządowej w Polsce nie uznaje.

Władcy zawiazali Bramicki i Polacki w Targowicy na Ukrainie w dniu 24. Maja konfederację przeciw konstytucji, a niebawem wkroczyło do Polski wojsko rosyjskie.

Tak więc przychodziło do wojny między Rosją i Polską. W tym czasie wypadków kalimilował sejm swe czynności i oddał królowi zarząd wojska. Wystąpiło ono do nierównej walki w 45. Lysicy nad którym objął dowództwo st. Józef Pomiałowski. Lecz niebawem cofnęło się pro matych warunkach pod Kielcami i Dubnem z Podola i Wołynia nad Pany. Podobnie oddział w Litwie będący pod wodzą Jurdzkiego, stanął między Grodnem i Brzeskiem. Apurczona więc była większa część kraju, a gdy skutkiem bitwy pod Dubienką linja nad Bugiem zajęta przez armię, została, były już odwołane województwa Lubelskie i Podlaskie wraz z niemi także stolica kraju.

W tym czasie niecierpliwym wydat król wici na poproszenie rządu lecz niezaspokojony, stał się i niewczesną pomocą skłonił się do przystąpienia do konfederacji Targowickiej klóra pod wodzą wojska rosyjskiego wzmagała się w stronniczo. Przygotowaniem tem podpisany dnia 25. Lipca objęte zostało wojsko, co stało koniec dziataniom wojennym.

Tarnowski „ Leżyce.
Karnkowski „ Kromar.
Katuski „ Buski
Jezierski „ Lankowski
Pruszyński „ Rydomir.
Rypiniski „ Owrucki.

z Województwa
Podlaskiego.

Kruczyński
Kramodębski
Wężyk
Połocki Mar.
Szeremeński
Kurzyński Chor.
miel.

Opoliński
Ułbaniński
Szydłowski
Opoliński Mar. Sulejowski
Trojanowski
Węgierski

Rawskiego.

Leszczyński
Szymanowski
Leżyński

Wączyński
Szymanowski
Grolowski
Lembrowski
Luszczyński Jan. Sekr.
Rętkowski
Krawiśza

Pomorsko Litewskiego

Striapięcha Mar.
Konf. Litow. i Szym.
Mabuszewie, Tadeusz
Bubrymowicz
Szymon

Wystouk
Miemcewicz Sędzia Pres.
Skirmont
Kozemnowski

Bractawskiego.

Moszyński
Grocholski
Połocki, Szczygły
Chotomiewski
Połocki, Seweryn

Jaroczyński
Moskociński
Szeremiewski
Rakowski
Skwierkowski
Leczeński

mińskiego.

Pawlikowski
Motodkowiec
Jeleniński
Oskierko, Stanisław
Downarowicz
Morański

Puttkammer
Mańkowiec
Oskierko, Marszałek
Jeleniński
Sotlan
Oskierko Stanisław.

x Inflant;

x Korony.

x Litwy.

Borck

Bapowski
Pągowski

Habietto

Kraczkowski
Trębiński

Miemcewicz,
Julian

Mosłowski
Oskierko

Weysenhoff
Kubliński

x Litwa Inflanckiego

z Województwa
Czerniechowskięgo
w wło dxi mierzę

Czacki, Podczasy
Miączyński
Kurduwarowski
Kranicki

Radkimiński
Czarnotuski
Ludachowski
Błędowski

Sekretarne Szymonii.

Antoni Starożyński
Sekr. Szym. i Konf.
Kor. 1790
Jan Luszczyński
Poset, z woj. Raw.
Józef Narbut
Sekr. Konf. Lit.

Generalność konfederacji Targowickiej przeniosła się do Grodna dnia 25. października, gdy tam czasem rosyjanie Marxausę osadzili. Skrzyżny Polocki ujął się przaniem nowej konstytucji, Kossakowscy zaś mar, szatkujący konfederatom w Litwie nakładni się, Turpieza, Dobr swych przeciwników. -

Rok 1793.

W dniu 6. stycznia roku tego wyszło oświadczenie króla pruskiego objawiające że będąc w wojnie z rewolucyjnymi siłami francuskimi, zabezpieczy się musi od strony kraju polskiego napetnionego ich stronnictwami i zaradczego będadami jakobinizmu; przez wpro, wadzenie do niego siły zbrojnej; wskutek tej deklaracji wkroczyło wojsko Pruskie do Polski, i zajęło województwo Pomorskie, gnieźnieńskie, Kralickie, sieradzkie Łęczyckie, łowickie, na Jarney górze, ziemie wielunijską, części województwa Krawskiego i Płockiego, Łódzkiej i miasta gdańskie i Toruń podobnie obwinione o gniezdzenie i podsyćanie ducha burzliwego.

Był to wypadek niespodziewany dla konfederatów, którzy mu na próżno protestacya, i zwotaniem pospolitego ruszenia zaradzić usiłowali. Aby jednak wszelkiemu starciu się, wojska polskiego z pruskim zapobiedz, wyprawiono pierwsze na ^{Litwę} ~~Ukrainę~~, lub też rozstano je w takich stanowiskach iż wzięte do boju być nie mogły.

Wład manifestu Pruskiego wyszedł dnia 29. Marca manifest rosyjski, obwieszczyjący, że z potrzeby zapobieżenia wzrostowi su, wyobrażeń dążących do zmieszczania paradyżu związku religijnego politycznego i cywilnego, dwór Rosyjski zajmuje wposiadanie kraj rozciągający się od granicy Gruzlandyi do granicy Galicyi po karlinię poprowadzoną, przez Litwę i Włocław. Wskutek tego zajęcia odpadło od Polski do Prus mil kwadratów, 1061. krajów z 252. miastami, 824. wsiami, i ludnością, wynoszącą 1,136.389. dusz; do Rosyi, mil kwadr. 4553. krajów, z 410. miastami, 10,081. wsi i ludnością, wynoszącą 3,011,688. mieszkańców.

Nadany jednocześnie do dwory zwotanie Seymu w celu za, łowienia tego odłączenia prowincyjów; konfederaci zaś ogłosili, że kło do związku ich nie należy, na seymie tam postować nie będą.

Ujechał się seym ten do Grodna dnia 17. Czerwca z dzieś, ciu senatorów i nie wielu posłów z uszczuplonego kraju stajony.

Na wniosek Łobaszewskiego, że wznamie okupacyi rosyjskiej, jedna uwolnienie województwa przez wojska Pruskie zajętych, wyznaczona została deputacya pełnomocna, która trak, tat z Rosyją dnia 20. Lipca podpisata.

Miści niebawem rządano podobnej powołności dla Prus, seym odpart te rządanie milozieniem niepowołanym, a z, ankwić poseł Frankowski przerwał je doradkając, aby milozienie powzytane było na przyzwolenie, raczem mar, szatek seymowy Stanisław Bielinski bez datowego

ciągania się traktat z Prusami deputacyi podpisać zaliczyć, co
dziej dnia 25. września nastąpiło. - ^{niektóre przyjęte,}

Pośród takiego umawiania się, komissione były ^{projektu} ~~projektu~~
~~konfederacyi~~ ^{do} ~~urządzeń~~ ^{urządzeń} wewnętrznych. Komissione tei była
konfederacya Targowicka, Janita iey składowane; kraj polski
stały na Województwa inaczey podzieleny został, i nowa kon-
stytucya otrzymana z uchycieniem ustawy rządowej w dniu 3.
maja 1791. r. uchwalony. Konstytucya ta, a oraz cato się Rzecz-
pospolitey, gwarantowata Rosyja.

Na tem ukończył się Sejm Grodzieński dnia 23. listopada 1793.
Rok 1794.

Przejął się kółem naród na widok tego powłórnego uszoku,
płemia ziemi ożywiającego zupełną krajem zagładę,
albowiem snadno było przewidzieć, że pozostałe jego
szczątki znikną z czasem ze świata państw samoisłych.
Wętko więc tylko przedurionym być mogło chwyczące
się istnienie jego, alści laka uległość nie zgodzuta się
z rozjąłkonem uczuciem, u tych ruzasora, co kładąc w orak
na klórey przexnaczenie wazy losy państwo i narodów,
gorliwość i męstwo, sądzili że emoty te przechylć ja
potrafia. Z takiego poymowania rzeczy wynikło że rozpro-
szeni na granicy kraju główni uczeniacy w pracach
Sejmu czteroletniego, żywili nadzieje dzwignienia sprawy
krajowej, i na tei zasadzie, zagrywali do poruszenia się
naród i dobył nie zupełnie rozbrojone woysko; temu kas
przeknawali dowodzą Tadeusza Kosciuszke męża kwanego
z niezaprzeczoney emoty, i z talentów wojennych, przed wszy-
skim potrzebnych w obecnych okolicznosciach. -

Następujący z Dymitra swą z rąjonego przez Prusaków Kra-
ju Generał Byszrewski dał najpierw z porady Jana
Henryka Dąbrowskiego kasto poruszenia, kursąc się o rąjone
Warszawy, a gdy pomysł ten dzielny, lecz nader niebez-
pieczny skutku nie wziął, ciągnął do Krakowa gdzie
potarzył się z oddziałem klórym dowodząc Wodziscki.

Pospieszył za niemi Madaliński z pod Ostrołki,
ściągnął po drodze rozproszone kommandy. Nadbiegli
też Walewski i inni, a lute zebrata się w Krakowie
gdzie już znajdował się Kosciuszko, pięć tysięcy woj-
ska, i tu dnia 24. marca 1794. ogłoszony był akt powie-
stający Kosciuszke w twarz Dyktatorską.

Staby ten kawszerek sity występujący do walki wzmo-
żony został kilku tysiącami wieśniaków w kory-
uzbrojonych, a nad wszelkie spodziewanie odniosł dnia
4. kwietnia pod Racławicami zwycięstwo.

Na odgłos tych zdarzeń poruszyło się w Warszawie zagrewané przez Bankiera Kapustas i Szewca Kilińskiego społeczeństwo; mu-
cilo się na mieszkaniu Jgelströma posta rosyjskiego, zdoby-
je i grabowało; gdy jednocześnie pułk Działyńskiego odpu-
rat walecznym bojem katogę rosyjską.

Walka ta trwała dni trzy, zakończona była zupełnem usta-
pieniem i śmiercią wojska obcego. —

Tyżdzie dni co w Warszawie odbyło się podobne poruszenie
na Kmieci, za sprawą Miesiotowskiego, i innych, którzy wnet
do Wilna pospieszyli i przy pomocy szarej garskiej wojska
pod dowództwem Jasieńskiego miasto to zajęli. — Spowinowacone
i lemi wypadkami narodziło poruszenie w Grodnie w Brześciu
i w Lublinie które wszystkie w pojedynczym swem Działy-
niu zgodziły się w najmniejszym kryminalizacji w Frakon-
skim i w Radomskim. — Wskaz ich poruszyły się i lewów od-
Działy wojska polskiego po dalekich okolicach kraju roz-
proszone. Przyciągnięty od Otyki pułk pierze i korne.
Kopci przynowadził oddział i pod Owrucza; Wyrzko-
ski i Larminski Brygady swe i Podola. Sity te konces-
krowaty się w małej Polsce, a kraj cały między War-
szawą, Frakonem i Lublinem znalazł się w jednym
od wojsk obcych. —

Trzeciowski powierzył namiestnicza, w nim wtadzę co do
spraw rządowych, radzie najwyższej i osmin osób szlony; a
sta wcielata codziennie królowi wiadomości o swych czynnościach.

Przysposobienia do boju odbywały się lemi szarem i powolno-
nie mala, wymykająca, z zachodzącej kądzi w ogólnym
waniu i uzbrojeniu ludu wiejskiego. Kartajione pod Szczek-
cinami dnia 6. Czerwca od Korpusu rosyjskiego i pruskiego
wojsko polskie, doznata ciężkiej klęski, która powiększyła
Wiemawski wydamem Pristaków bez oporu, Frakowa lubo
dość silnie obwarowanego okopami; ludzie nieumiejętni

Działy strategiczne Kaja, orka w bitwie pod Chetmen.

Na odgłos tych klęsk których przyczynę radzie przy-
fi'symano, oburzyło się społeczeństwo w Warszawie i ukła-
rato śmiercią na szubienicy kilkanaście osób podejrzanych.

Podobny los spotkał już był innych w Wilnie. Ponowity
się te gwałtowności w Warszawie dnia 28. Czerwca. Usma-
rzył je dopiero Trzeciowski nadiągnawszy z wojskiem
do Kolicy.

Stanisł pod nia, nawzajem 30. tysięcy wojska pruskiego
pod dowództwem osobistym króla Fryderyka Wilhelma i 9.
tyśicy wojska rosyjskiego.

En więc odbył się miał bój stanowczy, albowiem ogo-
tocone i wsitków poruszenia w Litwie bezskutecznie

spetaly, pomimo uilnych rabiegow Michala Oginskiego, Stefana i Jerzego Grabowskich, i chwalebnej obrony Wilna przez Hornowskiego; a tak linia bojowa miescila sie w exorupcyjnym obwodzie Kolicy, naprzecde obwarowany watami.

Niedostatek dziat cięzkich przewalal wszakize woysko pruskie do nieczynnego strazenia Warszawy, gdy w tem mniwski Karol Karolowicz Gajewski w 30. tylko ludzi napad i ratopit stalki na klorych Harmaty Wista, prowadzono; po myslny ten wypadek dodal serca wielkopolanom, poruszyl sie w Poznaniskim i Bydgoskim, a poruzzenie to czynnie kierowane przez Dabrowskiego i Madalińskiego kmurilo woysko Pruskie do uskapienia z pod Warszawy.

Alisci prowadzenie to rownie wazne jak bylo nierozwodnieniem, kmurilo pochod kmurwego korpusu rosyjskiego klory pod rozkazami Suwarowa dzial, ku Kolicy przez Polesie; jako tez ~~niezgodziane~~ posumiecie sie woyska austriackiego w ziemie Chetniska, i na Wotyni^{nie}.

Korpus rosyjski wstrzymawy na chwile gromylna ~~Wojna~~ utarozka, pod Krupczykami dnia 18. Wrzesnia, przeprawit sie niebawem przez Bony i upskat pod maciejowicami dnia 10. Pazdziernika woysko klorym Kosciuszko dowadit. Na celnik onyfony w nadziei ze Kojacy w pobliskości z kmurwym oddzialem Adam Pominski przybedzie mu w pomoc, rozpodraf boy nierowny, w klorym powiazony doskat sie w niewola, wraz z Kmiazem wiozem, Sierakowskim, Tropcem, Kaminskiem i Niemcewiczem.

Sciagneta sie wsteczny obratem pod Warszawa powoztata czaji woyska, z klora potoczyl sie miedobicki Lilewskiego pod mokronoskim, i Jan surgenici Wielkopolscy pod wodza Dabrowskiego, tak iz jeszcze 30. tysicy ludu kmurwego wystajic mogto do boju.

Te roztozylt w okolicach miasta Mawrzecki, na celnikiem w miejscu Kosciniuski obrany; samey Warszawy bronie miał Zajazdek w 8. tysicy piechoty i 2 tysicy jazdy. Dnia 2. Listopada podstajit Suwarow pod okopy Pragi w 40. tysicy woyska i karaz skurum do nich przypuscic. Dnia 4. Listopada przedmieście to zdobyte

wystawiało pobożowiśko ^{ustawa} krupami wyrzniętych mieszkan-
ców. Dnia 8. Listopada Kapitulowata Warszawa na po-
średnictwem króla, klóry wyjednat warunki ile byi mogły
dogodne. Gedroyi i Miesiotowski wyprowadzili z niey
szeregalki woyska do Radoszye, gdzie nastąpił układ o
rozbrojenie onego, razem i Madaliński pod Trońskiem
stojący, Brygadę swą rozpuścić. Dąbrowski nas gromadzić
do siebie smielsza, garstkę towarzysków broni, wstępny
bojem przemasz się ku Saxonij i ku dalej udał się
do Włoch, i tam legia polska, zawarł. Pochwyłtami
w Warszawie lub w innych miejscach cłonkowie
rady najwyższej i nieklóry dowodzący woyska, odpro-
wadzeni zostali do rozmaitych fortec nagramicknych.
Wyrzeczona była konfiskata dóbr tych osób które
szymnieyszy w świecie nadarzonych wypadkach użyci
miały; inne karano opłatom piemięzinemi. Do tych
klęsk na majątki obywatelskie przybył upadek
szczęści Banków w Warszawie istniejących, które
znawaniem funduszami szlacheckimi obracaty, i le-
w bankrutwo swe wiażnęty. Przep kraju objęta
zwierzchność woyskowa rosyjska. —

Rok 1795.

Na wezwanie dworu Petersburskiego opuścił król War-
szawę w Sierpniu 1795. i udał się do Grodna; tu podpisał
w dniu 25. Listopada w rocznicę koronacji swojej akt ab-
dykacji.

Tym czasem układały się trzy mocarswa sąsiednie o
ostateczny podział kraju, i z koncem roku tego doprowadzily
go do skutku, w taki sposób, iż przypadło do Prus kraju mil
kwadratowych 997. z 144 miastami 4502 wsiami i 900. tysią-
cami mieszkańców; do Austrii kraju mil kwadratowych
834. z 219. miastami 4769 wsiami i 1,039,742. mieszkań-
ców; do Rosyi kraju mil kwadratowych 2183 z 332. miastami
1922 wsiami i 1,176,590. mieszkań-
ców. Przy Niemirowie
nad Buguem zetknęły się granice trzech państw nie-
dawnego jeszcze czasu przetrzenia, mil dwustu, od siebie
oddzielnych.

Przyzwany do Petersburga przemysł się tam Stanisław
August i tam leż po nader krótkiej chorobie życia
dokonował dnia 12 Lutego 1798. w 66 ^{ym} roku wieku swego.

Dzieje królestwa polskiego opisane w języku francuskim przez Szmita a na oczyszczeniu przez Biskupa Albertrandego przetłócone, i pomnożone opisaniem panowania Augusta 3go, o których sam powiedział w przedmowie do czytelnika że na proste przekład z obcego narzecza przekładane być nie mogą, a tem samym liczyć się powinny po między utworzyi rodowitej literatury oryginalnej, sąsiedniej w miarę miarę tak znakomite, iż odrywa się, że wszakże życzenie aby dzieło to uchwalone było przez ponowne wydanie od grożącej mu zagłady, z przytoczonym zupełnego wyczerpania wydania pierwszokolejnego z roku 1766.

Czyniąc nadzieję takiemu życzeniu, przedsięwziętem przedrukowanie tego dzieła, a sądząc że uzupełnienie dziejów Polski wymaga nieodrocznie, przydania do niego opisu panowania Stanisława Augusta, Korzyckiego. Tem z powierzonego mi rękopisem odnoszącego się do tej pamiętnej epoki w dziejach krajowych, dla posunięcia do roku 1798. opowiedzenie zdarzeń, o których Albertrandy samilarat, dla tego zapewne, że nie był czas do mówienia o wypadkach zbyt jeszcze bliższych. Dziś już jawia się, po temu pora gdy lat 80. dość długa, przetrwała przerwa, między dawną a wiekiem przy którym w pracy swej stał, wspomniany autor, i gdy ludzie którzy do ówczesnych wptywali wypadków, ustąpili wszyscy z najętego stanowiska, przekazując dziejom w prawdziwie opowiadanie jaki mieli udział w sprawach krajowych.

Stosując wszelakie opisanie panowania Stanisława Augusta do zostawionego przez Albertrandego rozporządzenia, i podział na rubryki, w dziele Albertrandego zachowany i przez niego nalecony w przedmowie, jako ustalający i jasne przedstawienie zdarzeń historycznych.

34
Nadawczy ten sposobem sprawę, a powodem które mnie
skłoniły do przedsięwzięcia tego powtórnego wydania
dziela Albertrande, sądzę, iż przetrzymam na wszelki
przyzwoliły następująca wiadomość o pracach tego
następnego meza w zakresie naukowym, wyjęta z piśmie
periodycznego pod tytułem: Przyjaciel ludu.

! Ten umieszczyć się w artykule z tego piśmie o
życiu Albertrande, przytoczyć jego życiowe wiersze
A tym wyraz, wielki ten mąż, na maż ten Krakomidy,
i wytażony cały przypis Dr. Karla Grella, dzieła
Czartoryskiemu, gdyż ten niema nic wyjątkowego,
przemowę zaś Albertrande do czytelnika umieszczyć
Karla po opisanii jego życia.

Lwów, w Kwietniu 1845.

Z księgozbioru
Stanisława Spittala
Dział, _____ No, _____

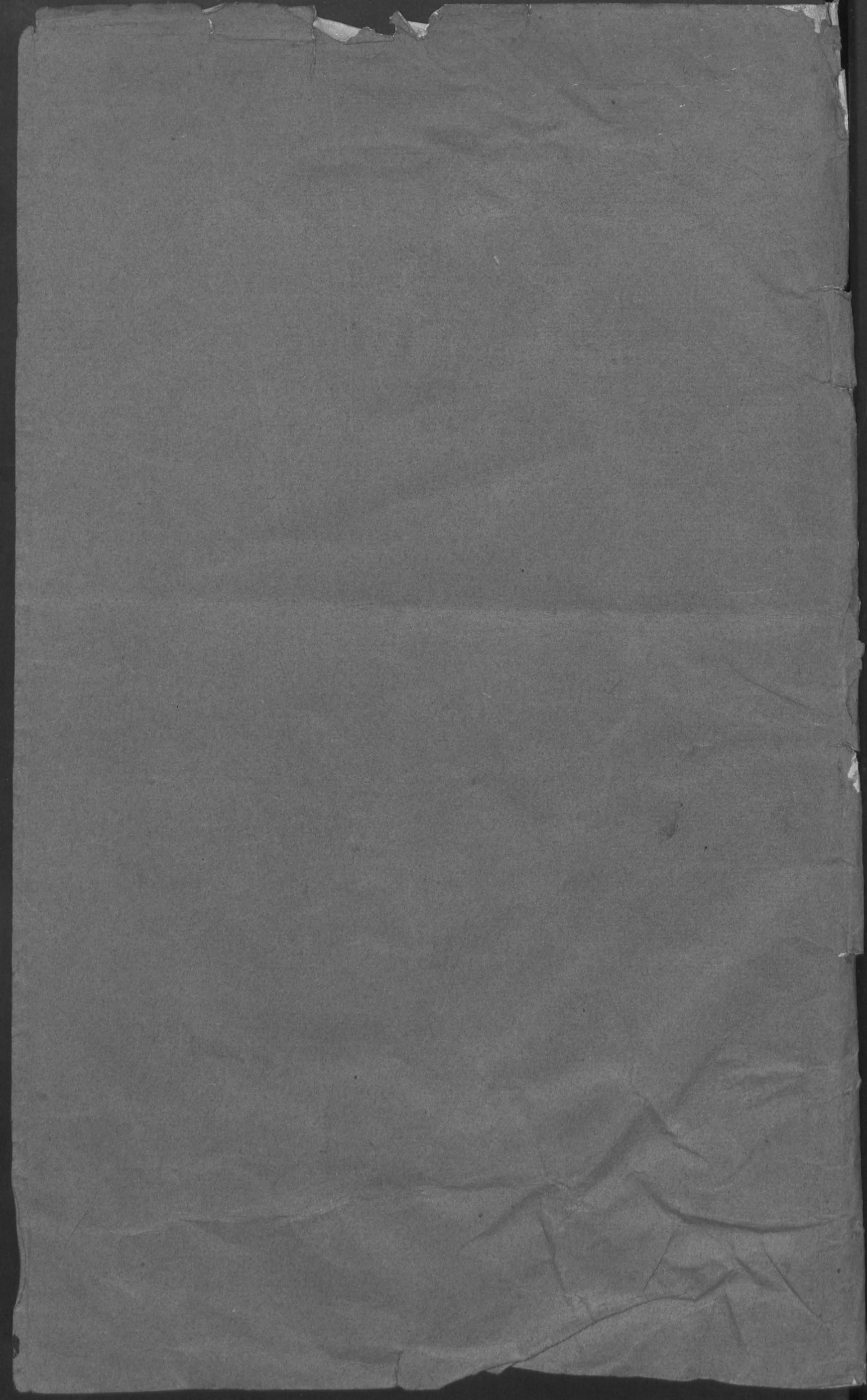
Wydawca.

N. 1087

Q in pr. am. del.

30/5 1845.

Drny

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.